
Regeling Scheepsbewegingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Begrippenlijst
3. Juridisch kader
4. Afspraken Regeling Scheepsbewegingen

Bijlage I: Regeling van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 20 mei 2010 tot wijziging van de Regeling communicatie en loodsaanvragen zeevaart

Bijlage II: Relevante delen Werkafspraken Rijkswaterstaat-CNB

1. Inleiding

Jaarlijks maken ongeveer 36.500¹ schepen gebruik van het sluisencomplex in IJmuiden. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen pleziervaart, binnenvaart en zeevaart. Deze Regeling Scheepsbewegingen spitst zich toe op de afhandeling van (veelal beloodste) zeevaart. Meerdere onderzoeken² hebben aangetoond dat veilig, vlot en efficiënt benutten van het sluisencomplex vraagt om goede communicatielijnen en afspraken tussen alle betrokken partijen. Dit zijn voornamelijk de havenautoriteiten (bevoegd gezag), slepers, vletterlieden, loodsen, terminals en scheepsagenten. Door goede communicatie en heldere afspraken ontstaat onderling begrip en draagvlak voor de keuzes die het bevoegd gezag onvermijdelijk regelmatig moet maken als eindverantwoordelijke voor de afwikkeling van de scheepvaart in het Noordzeekanaalgebied.

De zeevaart kenmerkt zich door een onvoorspelbaar en grillig verloop. Als alle schepen zich gelijkmatig verspreiden en over de dag aanbieden is het plannen van het schutproces relatief eenvoudig. Uitgangspunt van de schutplanning in het Noordzeekanaalgebied is en blijft: 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Echter, als meerdere schepen tegelijk gebruik willen maken van dezelfde sluis wordt het ingewikkelder en moeten er afspraken worden gemaakt over de volgorde van schutting.

De Regeling Scheepsbewegingen waarin deze afspraken zijn geformaliseerd dateert van 8 december 1999 en vraagt om vernieuwing. Niet zozeer om het systeem van plannen volledig te wijzigen maar meer om de Regeling Scheepsbewegingen aan te passen aan de huidige werkwijze en wijzigingen in de regeling over communicatie en loodsaanvragen. De vernieuwde Regeling Scheepsbewegingen is een leidraad voor dit ingewikkelde planproces. Het doel is de afhandeling van het scheepvaartverkeer veiliger, efficiënter en vlotter te laten verlopen.

¹ In 2011 werden 36.542 schepen geschut in de sluisen bij IJmuiden, Bron Haven Amsterdam

² Een vlotte doorstroom Van reageren naar voorspellen' door Meeuwissen Advies en Een verkenning van het proces scheepsbewegingen in het Amsterdamse havengebied door P.H. van der Does

2. Begrippenlijst

Kruispost:

Voor een schip met een diepgang:

Kleiner dan 8 meter -> 3 mijl west van de pieren

Kleiner dan 10 meter, groter dan 8 meter -> 4 mijl west van de pieren

Groter dan 10 meter -> 6 mijl west van de pieren.

Groter dan 14,10 meter -> ingang van de IJ-geul.

Estimated time of arrival (ETA): Verwachte tijd van aankomst (kruispost, pieren, sluis, ligplaats etc.)

Estimated time of departure (ETD): Verwachte tijd dat het schip aanvangt met ontmeren (haar eerste tros losgooit).

Actual time of arrival (ATA): Werkelijke tijd van aankomst (kruispost, pieren, sluis, ligplaats etc.)

Actual time of departure (ATD): Werkelijke tijd dat het schip aanvangt met ontmeren.

Tijd ontmeerd: Tijd dat alle trossen en eventuele anker(s) zijn binnen gehaald.

Tijd afgemeerd: Tijd dat alle trossen zijn uitgegeven en op spanning staan.

IJm Racon boei: 52° 28',4 N 004°23' E

VTS supervisor: Operationele manager havendienst van Haven Amsterdam

Houtrakgemaal: km 11 Noordzeekanaal

3. Juridisch kader

Het schutproces is juridisch geregeld in het Binnenvaartpolitiereglement en de Regeling Scheepsbewegingen, welke laatste regeling op haar beurt weer deel uitmaakt van de Werkafspraken die zijn gemaakt tussen Rijkswaterstaat Noord-Holland en het CNB.

Binnenvaartpolitiereglement

Het schutten van schepen is geregeld in artikel 6.28 van het Binnenvaartpolitiereglement (Bpr). Het vijfde lid bepaalt dat het schutten plaatsvindt in de volgorde van aankomst op de wachtplaats.

Deze hoofdregel kent een uitzondering in artikel 6.28b van het Bpr. Dit artikel bepaalt dat bepaalde schepen een recht op voorschutting hebben – zoals schepen met opsporings- en toezichtambtenaren of brandweerschepen die haast hebben – ofwel van het bevoegd gezag dit recht hebben verkregen.

De wettelijke regeling in het Binnenvaartpolitiereglement geeft het kader voor de volgorde van het schutten. De hieronder opgenomen werkafspraken geven meer gedetailleerde regels over de uitvoering van de hoofdregel. De werkafspraken mogen nooit zover gaan dat ze in strijd komen met de wettelijke (hoofd)regel, ze gelden binnen het kader van de wettelijke regeling.

Werkafspraken HID Rijkswaterstaat Noord-Holland en Centraal Nautisch Beheer

De HID Rijkswaterstaat Noord-Holland (Rijkswaterstaat) is het bevoegd gezag voor het schutproces. Hij heeft deze bevoegdheid opgedragen aan de directeur van het Centraal Nautisch Beheer (CNB). De uitvoering vindt plaats door de Nautische sector van Haven Amsterdam. Over het schutten bestaan zoals gezegd werkafspraken tussen Rijkswaterstaat en het CNB (de Werkafspraken).

Daarin staat: “bij de vaststelling van de volgorde van het schutten dient naast de eisen inzake veiligheid en doelmatigheid, rekening te worden gehouden met geldende wettelijke regelingen (...)”.

Regeling Scheepsbewegingen

In de Werkafspraken is eveneens vastgelegd dat de Regeling Scheepsbewegingen van toepassing is. De Regeling Scheepsbewegingen is als bijlage 5 bij de werkafspraken opgenomen. De relevante onderdelen van de geldende werkafspraken zijn als bijlage bij deze regeling opgenomen.

De HID Rijkswaterstaat heeft in 2003 het ligplaatsbeleid voor het Noordzeekanaalgebied vastgesteld, gepubliceerd in de Staatscourant van 19 december 2003. In dit beleid zijn wacht (- en overnachtings)plaatsen aangewezen voor het schutten. Wachtplaatsen zijn ligplaatsen nabij de sluizen die de scheepvaart gebruikt tijdens het wachten op doorschutting. De HID wijst die plaatsen aan, en heeft dat in dit besluit gedaan. Omdat de ligplaatsen in de Amsterdamse haven of een van de andere havens in het Noordzeekanaalgebied niet onder de bevoegdheid van de HID Rijkswaterstaat vallen, zijn deze ligplaatsen geen wachtplaatsen. Deze wachtplaatsen zijn alleen geschikt voor binnenvaartschepen.

Er is ten slotte een relatie tussen het innemen en verlaten van een ligplaats in de Amsterdamse haven en het schutten (een schip vertrekt niet eerder dan nadat hij zeker weet dat het geschut kan worden). Voor het vertrek is in beginsel geen toestemming nodig van de bevoegde autoriteit – het college van burgemeester en wethouders (lees: de havenmeester) – maar volstaat een melding. Dat geldt voor bepaalde categorieën schepen die in artikel 10.07 van het Bpr zijn opgesomd.

4. Afspraken Regeling Scheepsbewegingen

Vroegtijdige aanmeldingen van ETA's en ETD's worden gebruikt om knelpunten te signaleren. Het is derhalve van belang dat zo vroeg mogelijk schepen worden aangemeld zodat deze in het informatie verwerkend systeem kunnen worden opgenomen. Voor het tijdstip van melding wordt verwezen naar bijlage I.

Definitieve toewijzing van schip aan sluis

De definitieve toewijzing van een schip aan een bepaalde sluis gebeurt voor van zee komende schepen buitengaats bij passage van de IJm Racon boei en voor uitgaande schepen bij passage van het Houtrakemaal. Indien meerdere schepen op nagenoeg hetzelfde tijdstip voorgenoemde punten passeren dan beslist het bevoegd gezag. Uit veiligheids- en efficiencyoverwegingen (ten aanzien van het gebruik van de sluis) is het echter noodzakelijk dat de aankomst van zeeschepen bij de Noordersluis gereguleerd wordt. Daarbij gelden de volgende regels:

- Voor zeeschepen die afhankelijk zijn van het tij, wordt de aan het tij gerelateerde schutperiode en daarmee samenhangende aankomsttijd Noordersluis bepaald door de VTS Supervisor na overleg met de loodsdienst;
- Indien de ETA-kruispost dan wel de gewenste ETD-ligplaats van meer dan één schip zodanig is dat ze ongeveer een gelijktijdige ETA-sluis hebben, dan probeert Haven Amsterdam (ter uitvoering van de opgedragen taken), door tussenkomst van agenten, de urgentie van het ene schip t.o.v. het andere te bepalen. Indien de agenten daarmee instemmen wordt de ETA-kruispost of de ETD-ligplaats zodanig bijgesteld dat de schutvolgorde aan de hand van de overeengekomen prioriteit wordt vastgesteld. Indien er geen overeenstemming tussen de agenten wordt bereikt dan bepaalt de bevoegde autoriteit de volgorde van schutting. Deze volgorde wordt dan vastgesteld op basis van de veilige en vlotte doorstroming. Het moment waarop de ETA of ETD is aangemeld kan daarbij ook in overweging worden genomen;

- Een schip dat een half uur na de gemelde ETD nog niet ontmeerd is, behoudt niet automatisch zijn plaats in de voorlopige sluisplanning. Voor een schip dat ligt afgemeerd op de boeien geldt een uur. Indien de ETA-sluis van andere schepen, die wel kunnen vertrekken of onderweg zijn, in de buurt ligt van de oorspronkelijke ETA-sluis van het meer dan een half uur vertraagde schip (of van het meer dan een uur vertraagde schip bij vertrek van de boeien), dan kan de bevoegde autoriteit besluiten andere schepen voor het vertraagde schip te laten gaan.

Overeengekomen en ondertekend op 7 maart 2013 te Amsterdam door:

Ondernemersvereniging ORAM

A blue ink signature in cursive script, appearing to be "K.D. Noorman".

De heer K.D. Noorman
Directeur ORAM

Haven Amsterdam

A blue ink signature in cursive script, appearing to be "A.C.M. van Oosten".

Mevrouw A.C.M. van Oosten
Havenmeester

Bijlage I Regeling Scheepsbewegingen Noordzeekanaalgebied

Regeling van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 20 mei 2010 tot wijziging van de Regeling communicatie en loodsaanvragen zeevaart

Bijlage I bij de Regeling Scheepsbewegingen

Wie	Wat	Bij wie	Hoe	Wanneer	Opmerkingen
alle zeeschepen	Formulier Voorbericht van Aankomst Formulier Aangifte gevaarlijke stoffen	VTS Haven Amsterdam Haven Amsterdam Team Gevaarlijke stoffen & Milieu	digitaal: Portbase tel: +31(0)20 5234778 fax: +31(0)20 5234800 email: pivts@portofamsterdam.nl tel: +31(0)20 6239130 of +31(0)20 5234762 fax: +31(0)20 6266215 email: gsm@portofamsterdam.nl	ETA-48 uur Indien reis < 48 uur, bij vertrek uit de voorgaande haven, maar uiterlijk bij binnenvaren Nederlandse territoriale zee	
alle zeeschepen bij passage sluiscomplex met een diepgang: > 13,10 en ≤ 13,75m s.w. >13,35 en ≤ 14,05m f.w. breedte: ¹ > 42,0m en ≤ 45,0m maximale lengte ≥ 325 m	A-B-B2-H-O-Q-T1-U-V-X1	VTS Haven Amsterdam	tel: +31(0)255 523934 fax: +31(0)20 5234800 email: pivts@portofamsterdam.nl	ETA-48 uur voor verwacht tijdstip sluispassage	Schip is conform BPR ontheffingsplichtig. Aanvraag ontheffing passage N-sls
Alle zeeschepen met een diepgang ≤ 17.80 meter en > 14.10 meter	A-C-G-J-O-P-Q-T1	VTS Haven Amsterdam VTS Haven Amsterdam Amsterdam Pilots	tel: +31(0)255 523934 fax: +31(0)20 5234800 email: pivts@portofamsterdam.nl VHF: Traffic Centre IJmuiden VHF-07 tel: +31(0)255 564500 fax: +31(0)255 532535 email: pilots.amsterdam@loodswezen.nl idem ETA VHF: Traffic Centre VHF-61 Idem ETA	ETA-24 uur helikopter rendez-vous punt (52°30.0'N 003°50.0'E) ETA-8 uur helikopter rendez-vous punt (52°30.0'N 003°50.0'E) ETA-3 uur helikopter rendez-vous punt (52°30.0'N 003°50.0'E) Bij vertrek of verhalen: ETD-24 uur ligplaats ETD-8 uur ligplaats ETD-4 uur ligplaats bij ETD ligplaats	Afwijkingen in ETA >30 minuten onmiddellijk melden Schip is IJ-geul gebonden Afwijkingen in ETD > 30 minuten onmiddellijk melden Schip is IJ-geul gebonden Afwijking in ETD onmiddellijk melden

Bijlage I bij de Regeling Scheepsbewegingen

Wie	Wat	Bij wie	Hoe	Wanneer	Opmerkingen
Alle zeeschepen met een diepgang \leq 14.10 meter en $>$ 8.00 meter	A-C-G-J-O-P-Q-T1	VTS Haven Amsterdam	tel: +31(0)255 523934 fax: +31(0)20 5234800 email: pivts@portofamsterdam.nl VHF: Traffic Centre IJmuiden VHF-07	ETA-12 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E) ETA-6 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E) ETA-3 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E) ETA-1 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E)	Afwijkingen in ETA $>$ 30 minuten onmiddellijk melden
		Amsterdam Pilots	tel: +31(0)255 564500 fax: +31(0)255 532535 email: pilots.amsterdam@loodswezen.nl		
		VTS Haven Amsterdam	idem ETA VHF: betreffend Traffic Centre	Bij vertrek of verhalen: ETD-8 uur ligplaats	Afwijkingen in ETD $>$ 30 minuten onmiddellijk melden
		Amsterdam Pilots	Idem ETA	ETD-4 uur ligplaats bij ETD ligplaats	Afwijking in ETD onmiddellijk melden
Alle zeeschepen met een diepgang $<$ 8 meter	A-C-G-J-O-P-Q-T1	VTS Haven Amsterdam	tel: +31(0)255 523934 fax: +31(0)20 5234800 email: pivts@portofamsterdam.nl VHF: Traffic Centre IJmuiden VHF-07	ETA-6 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E) ETA-3 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E) ETA-1 uur IJmuiden Racon boei (52°28.5'N 004°23.7'E)	Afwijkingen in ETA $>$ 30 minuten onmiddellijk melden
		Amsterdam Pilots	tel: +31(0)255 564500 fax: +31(0)255 532535 email: pilots.amsterdam@loodswezen.nl		
		VTS Haven Amsterdam	idem ETA VHF: betreffend Traffic Centre	Bij vertrek of verhalen: ETD- 4 uur ligplaats	Afwijkingen in ETD $>$ 30 minuten onmiddellijk melden Afwijking in ETD onmiddellijk melden
		Amsterdam Pilots	idem ETA	Bij ETD ligplaats	

¹ meetbrief breedte.

Bijlage II bij de Regeling Scheepsbewegingen Noordzeekanaalgebied

Relevante delen Werkafspraken Rijkswaterstaat-CNB

Bijlage II bij de Regeling Scheepsbewegingen

2. Het Schutproces

In dit deel wordt de handelingsvrijheid van de nautische sector bij de uitvoering van taken en de uitoefening van bevoegdheden met betrekking tot het schutproces begrensd (c.q. de randvoorwaarden

gesteld). In verband met de verantwoordelijkheid van RWS voor:

- de bescherming van het werk;
- de waterkering;
- de waterhuishouding;
- het wegverkeer;
- instandhouding van het werk (onderhoud en vernieuwing).

Zodra de grenzen worden bereikt voeren het hoofd Verkeersleiding[®] en het hfd. District overleg.

2.1. Algemeen

De afdeling Verkeersleiding draagt zorg voor het veilig en doelmatig gebruik van de sluisen en de vaarweg door de scheepvaart. Bij het schutten dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van storingen en de veiligheid van het personeel en de schepen. De Regeling Scheepsbewegingen, bijlage 5, is van toepassing.

De afdeling Verkeersleiding houdt ten behoeve van de waterkerende functie van de sluisen te allen tijde in iedere kolk een kerende deur gesloten. Bij de vaststelling van de volgorde van schutten dient naast de eisen inzake veiligheid en doelmatigheid, rekening te worden gehouden met geldende wettelijke regelingen en de aansluiting op de corridors Amsterdam-Rijn en Amsterdam-Noord-Nederland.

De afdeling Verkeersleiding is belast met de uitvoering van het schutproces en alles wat daarmee samenhangt. Dit houdt onder meer in de opstelling van het schutplan en de uitvoering daarvan. In het schutplan worden onder andere vastgesteld: de sluiskeuze, de volgorde van schutten, de kolkindeling, aanwijzing van ligplaatsen en het tijdstip en de volgorde van in- en uitvaren. De sluisen worden vol continu bediend. Het hoofd Verkeersleiding kan in overleg met het hfd. District hiervan afwijken. De afdeling Verkeersleiding dient zich vóór passage te hebben overtuigd van de werkelijke afmetingen van het schip dat met ontheffing passeert door de database van het Lloyd's Register te raadplegen. De lengte en breedte worden bij het eerste marifooncontact met het schip ter bevestiging aan de kapitein en/of loods van het schip gevraagd. De diepgang van schepen wordt gecontroleerd. Bij deze controle kan onder andere gebruik worden gemaakt van een beëdigd draught-surveyor, van een patrouillevaartuig en van materieel van derden. De controle dient door een personeelslid van de afdeling Verkeersleiding te worden verricht. Bij het schutten van één of meerdere zeeschepen moet de afstand tot de sluisdeuren van het voorste en/of achterste schip ten minste 10 meter bedragen. Bij overschrijding van deze afstand dient ter plaatse toezicht te worden uitgeoefend door personeel van de afdeling Verkeersleiding.

[^] De afdeling Verkeersleiding heet tot invoering van de nieuwe organisatiestructuur van de Nautische sector van Haven Amsterdam nautische sector, Regio West. Zie voor organogrammen CNB en RWS ook bijlage 1A. werkafspraken RWS-CNB 04/2008 7